

Nejen o delfínech.

Smrt jediného delfína
může vést k básni.

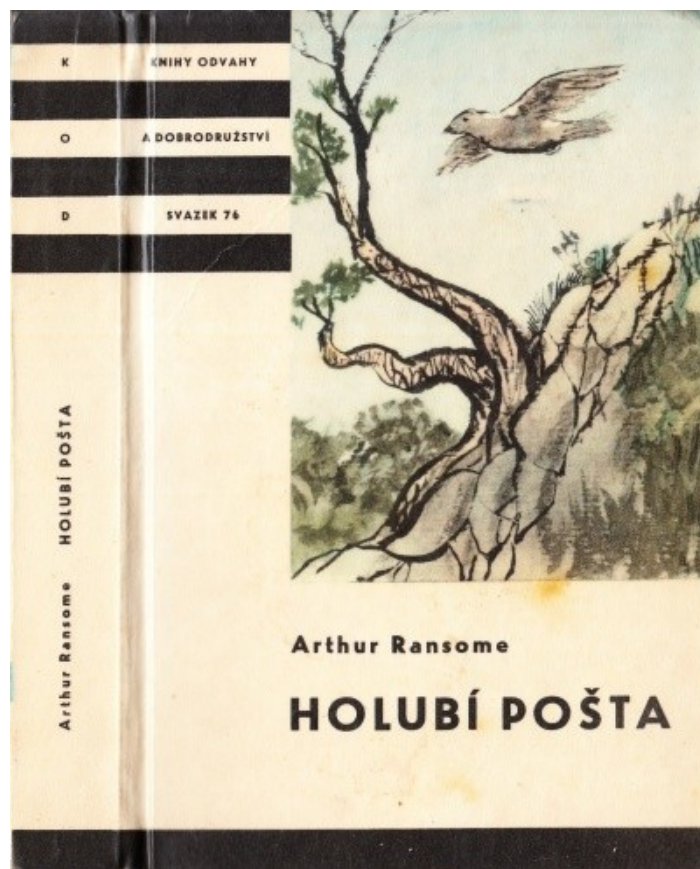
Šílenství smrti stovky tisíc delfínů
může vést zase jenom k šílenství.
(parafráze na verš Petra Skarlanta)

Na sociálních sítích se objevily fotografie mrtvých delfínů na plážích Černého moře. Mořští biologové hlásí, že se jedná o více jak 5000 vyplavených delfínů. Důvodem je vojenská ruská přítomnost v moři, která se každým dnem zvyšuje. Sonary jejich plavidel dezorientují delfíny a podle mořského biologa Ivana Ruseva jsou vyplavení jedinci pouhou kapkou v moři, protože zbylých 95% umírá na dně Černého moře.

<https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-valka-na-ukrajine/721048/neme-obeti-ruske-agrese-5000-mrtvych-delfinu-na-brezich-cerneho-more-na-vine-jsou-ruske-lode.html>

Uvažoval jsem o tom, proč je v našich zemích taková obliba Arthura Ransoma. První z nich – **Holubí pošta** – jsem četl před padesáti lety, to mi bylo dvanáct. A od té doby jsem je číst nepřestal, jenom je čtu jinak a více do hloubky a ve spojitosti s jinými autory.

Ransomovky a Rychlé šípy Jaroslava Foglara¹ oslovily od té doby celé generace dětí. A radost z jejich četby se předávala z generace na generaci.

Je zajímavé, jak někteří autoři působí na české čtenáře všech věkových kategorií. Třeba J. R. R. Tolkien – o jeho díle napsal profesor Zdeněk Neubauer celou studii s názvem **Do světa na zkušenou aneb O cestách tam a zase zpátky**. Ukázka z úvodu studie:

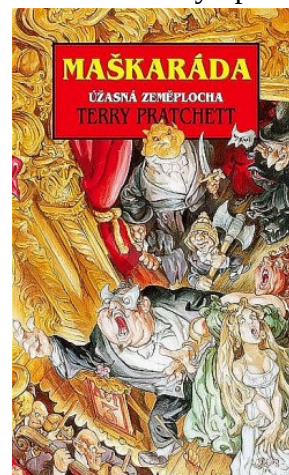
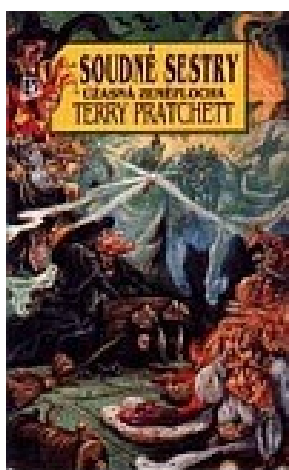
„Toto zamyšlení je určeno těm nejšťastnějším. Těm, kdo prošli Tolkienovou trilogií, ocitli se v jejím světě a kdo se vrátili proměněni. Těm, kdo vykonali cestu tam a zase zpátky. Pokusíme se vyjádřit tuto proměnu slovy. Chceme dát jméno tomu, co se vlastně stalo. Zsvěcení tomu porozumí; vědí, o čem je řeč. Těm, kdo mají tuto proměnu teprve před sebou, necht' toto svědectví dodá odvahy. Těm pak, kterým se to nepodařilo, radím : zkuste štěstí jindy - či jinde. Vytrvejte. Bylo by hrozné pomyslet, že nás nečeká, že jsme svou šanci propásli. Nebudeme-li jako děti, nevejdeme.“

1 Velice zajímavé čtení o Jaroslavu Foglarovi najdete v knize Miloše Zapletala: *Záhady a tajemství Jaroslava Foglara* (Knižní klub 2007)

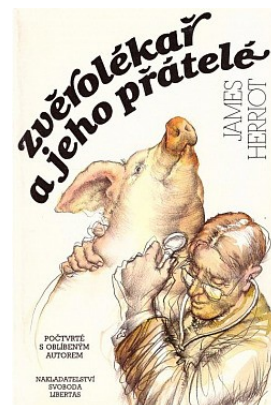
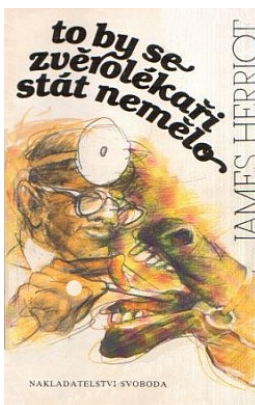
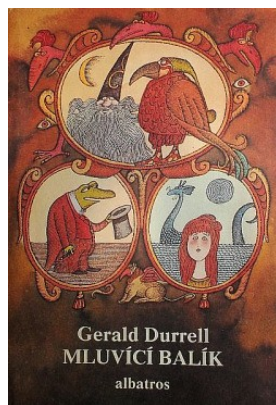
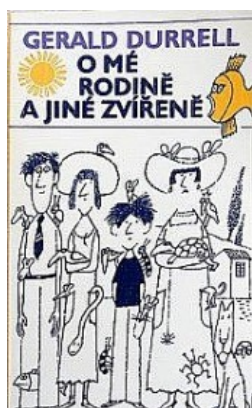
Myslím, že totéž se dá napsat i o díle Arthura Ransoma. I čtenáři jeho knih se vracují do našeho všedního světa proměnění. Aniž by pak byli od světa odtrženi, jak se stává u jiných děl.

I Terry Pratchett je velmi oblíbený u českých čtenářů. Dokonce tak, že když v Praze zhlédl provedení divadelního kusu Soudné sestry, prohlásil, že patřílo k nejlepším na světě. A to neumí česky, takže mu některé jemnosti překladatele Jana Kantůrka nemohly úplně dojít.

I Terry Pratchett má v našich zemích své stránky Discworld.cz

Z dalších mých oblíbených anglických autorů, kteří mě doprovází od dětství, bych chtěl ještě připomenout Geralda Durrella a Jamese Herriota.

Co ti všichni mají společného? Jistě v menší nebo větší míře smysl pro anglický humor. Občas se jej snaží napodobit i naši autoři a někteří s velikým úspěchem...

Zdá se, že i když rozdíl v obou zemích jsou na první pohled obrovské – světová zámožná velmoc, v minulých dobách přímo hýřící sebevědomím a suchozemský státek uprostřed Evropy, který o to sebevědomí pořád ještě bojuje – vnitřní založení obyvatel je velmi podobné. Anglie je pro nás pořád ještě téměř vybájená země, do které se dají projektovat naše mnohé tužby – ať už jsme demokraté či spíše monarchistických sklonů... vždy si můžeme vybrat. Možná i proto, že nejsme sousedi – na přímých sousedech

s úspěchem nalézáme pořád nějaké chyby. A protože neexistuje přímá konfrontace, je ten vztah se zámořskou krajinou jaksí idyličtější. A jejich knihy překládanější a čtenější – kolik známe německých či polských srovnatelných autorů? Samozřejmě existují také a podobných kvalit. A už ani slovenské knihy většinou nepřečteme v originále...

Vraťme se k hledání toho společného ... a to je láska k přírodě. Ať se podíváme na kohokoliv z těch výše zmiňovaných autorů, zjišťujeme, jak velmi si váží přírody, stromů, zvířat, vodních ploch, zemědělství a řemesel – a někteří z nich brali ochranu přírody jako své poslání...

V Tolkienově díle jsou solí země hobiti, jednoduší tvorové, kteří se nejvíce zajímají o dobré jídlo a pití a pak ještě o to zemědělství a řemesla a když následující den není horší, než ten předchozí, jsou šťastní. Do žádného pokroku se moc nehrnou – berou to jako dobrodružství, které jednoho odvádí od pravidelné konzumace těch oblíbených pěti jídel.

Pokrok není špatná věc – pokud ovšem nestojíme krok před propastí. V takové situaci už bychom měli raději uvažovat o tom, jak couvnout – dokud to ještě jde. Aspoň o píd'u, jak by řekl pan Kaplan blahé paměti. Buďme více jako hobiti... je v nich víc, než se na první pohled zdá. A jsou také mnohem odolnější, než by si někdo myslel.

Možná už bychom pak nemuseli číst o tom, že šílenství smrti stovky tisíc delfínů může vést zase jenom k šílenství.

Otto Blümel